

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE XIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 215.465 van 29 september 2011
in de zaak A. 201.820/XII-6707**

In zake: Paolo COPPENS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Marc Van Bever
kantoor houdend te 1850 Grimbergen
Pastoor Woutersstraat 32 bus 7
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

het GEMEENSCHAPSONDERWIJS, vertegenwoordigd door
de Scholengroep 9
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Stijn Butenaerts
kantoor houdend te 1080 Brussel
Leopold II-laan 180
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 22 september 2011, strekt tot de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing van 6 september 2011 van de delibererende klassenraad 5LOS1 van het KTA Wemmel om aan Paolo Coppens een oriënteringsattest C uit te reiken.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 27 september 2011, om 9.30 uur.

Staatsraad Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Marc Van Bever, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Valéry Schalenbourg, die loco advocaat Stijn Butenaerts verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Diane Mareen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Verzoeker is tijdens het schooljaar 2010-2011 ingeschreven in het eerste leerjaar van de derde graad Lichamelijke Opvoeding en Sport aan het koninklijk technisch atheneum Campus Wemmel, dat behoort bij de scholengroep 9 van het Gemeenschapsonderwijs.

De delibererende klassenraad kent verzoeker op het einde van het schooljaar een oriënteringsattest C toe op grond van drie jaartekorten (zedeleer 48%, geschiedenis 46% en toegepaste economie 49%), een “gebrek aan studieinzet en -mentaliteit” en omdat “geen vooruitgang te bespeuren [is] in de loop van het jaar”.

Op 30 juni 2011 tekent verzoeker met een aangetekend schrijven bezwaar aan tegen de beslissing van de klassenraad. Hij wijst erop dat zijn resultaten voor DW4 merkelijk beter waren, dat er slechts drie kleine tekorten zijn en dat zijn leer- en gedragsattitudes na zijn sportongeval in maart merkelijk verbe-

terden. Verzoeker heeft die brief op 4 juli 2011 kunnen toelichten bij de directeur van het atheneum.

Op 5 juli 2011 deelt de directeur aan verzoeker mee dat geen nieuwe klassenraad wordt samengeroepen.

Verzoeker gaat tegen die beslissing in beroep op 14 juli 2011. In het bezwaarschrift is te lezen dat twee leerkrachten hem gemeld zouden hebben dat zij hun cijfers zouden hebben aangepast “indien zij tijdens de bespreking van de resultaten [...] inzage gehad hadden in het geheel van de resultaten”, “zodat er eventueel slechts één tekort zou overgebleven zijn op de theoretische vakken”. Het tekort voor atletiek noemt verzoeker onbegrijpelijk want in strijd met de na zijn ongeval gemaakte afspraken.

Op 24 augustus 2011 adviseert de beroepscommissie om de klassenraad opnieuw samen te roepen, zonder in het advies daarvoor een specifieke reden op te geven.

Beslist wordt om de delibererende klassenraad opnieuw samen te roepen.

Op 6 september 2011 handhaaft de klassenraad het C-attest.

IV. De schorsingsvoorwaarden

4. Krachtens artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden besloten onder de drievoudige voorwaarde dat uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is, dat ernstige middelen worden aangevoerd die de nietigverklaring van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

V. Beoordeling van de aangevoerde middelen

A. Vooraf

5. In het inleidend verzoekschrift voert verzoeker twee middelen aan die hij ernstig acht. Het tweede middel is gericht tegen de samenstelling van de delibererende klassenraad, het eerste middel tegen de inhoud van de bestreden beslissing. Logisch moet eerst het tweede middel worden onderzocht, want een beoordeling van de motivering van het C-attest is in principe voorbarig indien zou blijken dat ze niet kan worden toegeschreven aan de bevoegde en regelmatig samengestelde klassenraad.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

6. Het tweede middel is geput uit de schending van artikel 5, §§ 2 en 3 van het besluit van de Vlaamse regering van 19 juli 2002 betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs (verder: organisatiebesluit), van het zorgvuldigheidsbeginsel en het beginsel *patere legem quam ipse fecisti*.

Verzoeker merkt op dat twee leerkrachten, waarbij een leerkracht van een vak waarvoor hij een tekort behaalde, ontbraken toen de delibererende klassenraad op 6 september 2011 zijn beslissing heeft genomen.

Deze leerkrachten werden niet opgeroepen, aldus verzoeker, “omdat zij reeds in een andere onderwijsinstelling tewerk werden gesteld”. Dit -en het gegeven dat zij niet verplicht kunnen worden om te komen- betekent volgens hem echter niet dat zij niet opgeroepen moesten worden. Door de klassenraad niet samen te roepen in zijn oorspronkelijke samenstelling, schendt verwerende partij het zorgvuldigheidsbeginsel en artikel 5 van het organisatiebesluit. Ook het *patere*

legem-beginsel is niet nageleefd, aangezien ook het schoolreglement voorschrijft dat de eindbeslissing genomen wordt door “al de betrokken leerkrachten”.

Beoordeling

7. De door verzoeker in het middel aangevoerde paragrafen van artikel 5 van het organisatiebesluit luiden:

“§ 2. De delibererende klassenraad bestaat uit :

1° ambtshalve stemgerechtigde leden die elk over één stem beschikken :

a) de directeur of een afgevaardigde van de directeur, die de delibererende klassenraad voorzit;

b) de leden van het onderwijzend personeel die voldoen aan al de volgende voorwaarden :

1) ze hebben onderwijs verstrekt aan de leerling tijdens het schooljaar in kwestie in een bepaald leerjaar, een bepaalde onderwijsvorm en onderverdeling;

2) ze zijn op de deliberatiedatum in functie. Van die voorwaarde kan door de voorzitter worden afgeweken voor tijdelijke personeelsleden, met dien verstande dat het aantal stemgerechtigde leden er niet door kan worden uitgebreid;

c) in voorkomend geval voor seminaries of vakoverschrijdende projecten, voor de coördinatie of begeleiding van stages en de geïntegreerde proef: een stemgerechtigd lid dat voldoet aan de voorwaarden, vermeld in 1°, b), of in 2°, c), en dat door de voorzitter is aangewezen bij het begin van het schooljaar;

2° eventueel ambtshalve raadgevende leden, aangewezen door de voorzitter :

a) personeelsleden die in de onderwijsinstelling in kwestie betrekkingen in het ambt van adjunct-directeur, technisch adviseur-coördinator of technisch adviseur bekleden;

b) personeelsleden die in de onderwijsinstelling in kwestie behoren tot het ondersteunend personeel;

c) personeelsleden van de onderwijsinstelling in kwestie of andere personen dan personeelsleden van de onderwijsinstelling in kwestie die bij de psycho-sociale of pedagogische begeleiding van de leerlingen betrokken zijn.

De ambtshalve raadgevende leden die topsportschoolcoördinator zijn of lesgever in de sportspecifieke trainingsarbeid en die door de respectieve sportfederaties ter beschikking zijn gesteld in studierichtingen met in de benaming de component ‘topsport’, kunnen door de voorzitter bij het begin van het schooljaar als stemgerechtigde leden worden aangewezen.

§ 3. Stemgerechtigde leden zijn verplicht om aan de deliberatie deel te nemen. Hiervan kan alleen worden afgeweken in geval van gewettigde

afwezigheid of bewezen overmacht om op de klassenraadvergadering aanwezig te zijn.

De ongewettigde afwezigheid van een stemgerechtigd lid tast de rechtsgeldigheid van de genomen beslissing niet aan.

Een lid dat, op het ogenblik dat de delibererende klassenraad samenkomt, niet langer personeelslid is in de onderwijsinstelling in kwestie, kan niet verplicht worden om deel te nemen aan de vergadering. Bij niet-deelname is het lid gewettigd afwezig.”

8. De twee leerkrachten die volgens verzoeker op de deliberatie van 6 september 2011 ontbraken waren, naar hij zelf schrijft in het inleidend verzoekschrift, “inmiddels al werkzaam [in] een andere scholengroep”. Zij voldeden op het eerste gezicht dan ook niet aan de voorwaarde om te participeren aan het beraad van de klassenraad die uitdrukkelijk is gesteld in artikel 5, § 2, 1°, b), 2, van het organisatiebesluit, namelijk “op de deliberatiedatum in functie [zijn]”. Verwerende partij kan bovendien moeilijk het verwijt treffen onzorgvuldig te hebben gehandeld, wanneer zij nalaat om personen uit te nodigen die volgens het organisatiebesluit toch geen stemgerechtigd lid (meer) zijn van de klassenraad. Ten slotte kan de tekst van het schoolreglement, aangenomen dat die met betrekking tot de samenstelling van de klassenraad een bijzondere of afwijkende regeling zou bevatten, niet worden ingeroepen tegen de uitdrukkelijke tekst van het organisatiebesluit die een regel stelt met hogere rechtskracht.

9. Het middel is niet ernstig.

C. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

10. Het eerste middel is geput uit de schending “van art. 5, §5, art. 19, §1, art. 38, 1° en art. 57 [van het organisatiebesluit], van art. 2 en 3 [van de] wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen, de materiële motiveringsplicht alsook van de andere beginselen van be-

hoorlijk bestuur, meer bepaald het zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel en het beginsel van fair play”.

Volgens verzoeker blijkt uit de motivering van de delibererende klassenraad “dat de doorslaggevende beweegreden voor de aflevering van het oriënteringsattest C, de negatieve evolutie is van de examenreeksen en de drie tekorten”. Hij stelt daar tegenover dat de delibererende klassenraad zich niet louter mag laten leiden door de resultaten van de examens als zodanig, maar ook rekening moet houden met alle concrete gegevens van het dossier van de leerling, waaronder voorzeker ook de resultaten van de examens, maar evenzeer ook de resultaten van het dagelijks werk, de evolutie van deze resultaten en de inzet van de leerling.

Verzoeker stelt vast dat de delibererende klassenraad toegeeft dat DW1 en DW4 goed waren. Hij wijst erop dat de rapporten voor DW1 (september en oktober) en DW4 (april, mei en juni) betrekking hebben op vijf maanden, terwijl de rapporten DW2 (januari) en DW3 (februari en maart) slechts op drie maanden betrekking hebben. Aldus is het dagelijks werk van verzoeker overwegend goed. Ook de eerste examenperiode van verzoeker was meer dan behoorlijk met een gemiddelde van 60%. De delibererende klassenraad heeft volgens verzoeker echter enkel oog voor zijn negatieve resultaten. Hij merkt op dat hij de richting Lichamelijke Opvoeding en Sport volgt en dat hij doorheen het jaar voor de richtingkenmerkende vakken behoorlijke slaagcijfers heeft behaald, waarmee de klassenraad totaal geen rekening houdt.

De motivering van de delibererende klassenraad vertoont volgens verzoeker ook tegenstrijdigheden als het aankomt op de studieresultaten en het gedrag van verzoeker, terwijl verzoeker zijn leer- en gedragsattitudes merkbaar heeft verbeterd vanaf begin maart. De delibererende klassenraad negeert volledig deze drastische leer- en gedragsattitude in de positieve zin. De delibererende klassenraad heeft geen enkele aandacht geschonken aan de positieve leerhouding van verzoeker, die ook resulteerde in een behoorlijk rapport DW4, in de laatste vier maanden van het schooljaar, maar heeft enkel oog voor de examenresultaten.

Verzoeker merkt nog op dat nergens in de kennisgeving van de eindbeslissing van de delibererende klassenraad en de motieven van die eindbeslissing, de motieven blijken waarop de beroepscommissie zich gebaseerd heeft om alsnog de delibererende klassenraad bijeen te roepen. Minstens had de delibererende klassenraad volgens verzoeker als zorgvuldig bestuur dit advies moeten weergeven en erop antwoorden.

Beoordeling

11. Uit stuk 15 van het administratief dossier blijkt dat de beroepscommissie aan het schoolbestuur een “blanco” advies heeft gegeven om de delibererende klassenraad opnieuw samen te roepen, zonder daarvoor enige inhoudelijke reden te geven, laat staan een reden die zou aansluiten bij de door verzoeker in zijn bezwaarschrift van 14 juli 2011 -of in zijn eerdere brief van 30 juni 2011- zelf ontwikkelde argumenten. Het advies geeft immers enkel een opsomming van alle formaliteiten en procedures die volgens de commissie correct zijn nageleefd en bevat een overzicht van de studieresultaten van verzoeker, met verwijzing naar “het groot aantal tekorten” en “de belangrijkheid van de tekorten”, zonder daaraan enig gevolg te koppelen.

In die omstandigheden valt niet in te zien hoe de delibererende klassenraad op dit advies -waarvan geen regel overigens tot de dadelijke kennisgeving ervan verplicht- moest antwoorden.

12. Wél mag verzoeker van het bestaan van een georganiseerde administratieve beroepsprocedure verwachten dat de klassenraad met de in zijn beroep uitgeschreven bezwaren rekening houdt en dat uit de eindbeslissing ook formeel blijkt dat ze in de beoordeling zijn betrokken, zonder dat daarom is vereist dat puntsgewijze op elke grief wordt geantwoord.

Terecht ook vraagt verzoeker dat de delibererende klassenraad rekening houdt met alle concrete gegevens van zijn dossier.

13. Vooreerst stelt de Raad vast dat de klassenraad in de bestreden beslissing alleszins uitdrukkelijk repliceert op het verwijt dat enkele leerkrachten beweerd zouden hebben dat zij hun punten aangepast zouden hebben mits zij over meer informatie hadden beschikt:

“De delibererende klassenraad voert hiertegen aan dat alle en dus ook bewuste leerkrachten aanwezig waren op de delibererende klassenraad van 28 juni (zie notulen en PV) en dat, conform de wetgeving en het schoolreglement, alle leerkrachten inzage hebben gehad in alle resultaten van alle leerlingen.”

Dat verzoeker niet geslaagd is verklaard voor het sportonderdeel atletiek lijkt voorts geen doorslaggevend argument te zijn geweest voor de bestreden beslissing. Alleszins antwoordt ook hierop de klassenraad:

“De delibererende klassenraad wijst erop dat de leerling voor de onderdelen sport enkel punten heeft gekregen voor opdrachten in de periode vóór het ongeval en voor eventuele schriftelijke opdrachten.”

In het inleidend verzoekschrift gaat verzoeker hierop niet meer concreet in, zodat aangenomen mag worden dat deze grieven volgens hem een afdoende antwoord hebben gekregen.

14. Zoals verzoeker het dan terecht opmerkt, zijn voor de klassenraad de drie jaartekorten en de negatieve evolutie van de examenreeksen de “doorslaggevende beweegreden” voor het C-attest.

Verzoeker stelt de drie jaartekorten op zich niet in vraag.

Wat hij wel doet, is ze relativeren door te wijzen op zijn finaal verbeterde studiehouding, op het relatief kleine gewicht van de tekorten en op zijn betere punten voor de eerste examenperiode en voor DW1 en DW4.

Dat de klassenraad met de verschillende deelresultaten voor dagelijks werk en examenperiodes géén rekening zou hebben gehouden, kan op het eerste gezicht niet worden bijgevalen. Integendeel wijst de klassenraad in de bestreden beslissing op het “jojo-karakter” van deze resultaten en op het “goed eerste en vierde rapport” naast het “zeer slecht tweede en derde rapport”, wat er precies op wijst dat hij heeft nagegaan of het jaartekort niet terug te brengen is tot een eenmalige en mogelijk verschoonbare uitschuiver. Daarnaast wordt door de klassenraad belang gehecht aan “de doorslaggevende zwakke resultaten van de tweede examenreeks” en aan de niet tegengesproken constatering dat “[d]e evolutie van de examenresultaten [...] negatief [is]: waar de eerste examenreeks 3 tekorten laat zien, noteren we voor de tweede examenreeks 5 tekorten (en ook nog 2 tekorten op deelvakken sport)”.

Volgens verzoeker is de klassenraad blind gebleven voor zijn andere, “richtingkenmerkende” resultaten en moeten die primeren. Ook de andere vakken ontsnappen *prima facie* evenwel niet aan de aandacht van de klassenraad, die over het gehele schooljaar 32 tekorten noteert. Zonder nadere toelichting door verzoeker is het ook niet duidelijk hoe hij een jaartotaal van 55% voor “sport: theorie” en 58% voor “sport: verplichte sporten”, met een twaalfstal deelte korten op de rapporten voor deze sportonderdelen, kwalificeert als “behoorlijke slaagcijfers” voor de richtingkenmerkende vakken, die van de weeromstuit de drie jaartekorten moeten goedmaken.

Niet het al dan niet verbeterde gedrag van verzoeker, maar zijn studieresultaten lijken bijgevolg doorslaggevend te zijn voor de beslissing van de delibererende klassenraad. Waar de klassenraad refereert aan verzoekers gedrag, lijkt dit veeleer te gebeuren om aan te geven wat volgens de klassenraad (mede) een oorzaak kan zijn geweest, zelfs de “hoofdoorzaak”, voor die tekorten en vooral, om uit te leggen dat het vierde rapport dagelijks werk dan wel een verbetering gaf, maar “dat tegelijk [de] tweede examenreeks ronduit slecht was” en dat die negatieve evolutie van de examenreeksen een belangrijk argument voor zijn eindoordeel vormt. Die resultaten en die evolutie worden vooralsnog niet ontkracht

door verzoeker, zodat zijn gedrag en de invloed ervan op zijn resultaten, in welke zin ook, rechtens niet relevant lijkt te zijn.

15. Wat voorafgaat doet op het eerste gezicht besluiten dat de delibererende klassenraad, anders dan verzoeker betoogt en in overeenstemming met artikel 5 van het organisatiebesluit, alle relevante feitelijke elementen in overweging heeft genomen. Dat verzoeker meent dat die elementen tot een andere conclusie hadden moeten leiden, toont aan dat verzoeker het met de beslissing van de klassenraad niet eens is, maar niet dat ze onwettig is.

De Raad van State kan ermee instemmen dat jaartekorten van 46%, 48% en 49% eerder marginaal zijn. Het valt echter de Raad niet toe om als beroepsinstantie in de plaats van de klassenraad over het slagen van verzoeker een beslissing te nemen, vermits het alleen aan de delibererende klassenraad toevalt om die keuze te maken. De delibererende klassenraad beschikt daarbij over een -ruime- discretionaire bevoegdheid. Verzoeker kan een C-attest in de gegeven omstandigheden als streng, onredelijk of onbillijk ervaren. Het is ook niet uitgesloten dat een andere delibererende klassenraad, op zicht van dezelfde gegevens en op grond van de hem toekomende beoordelingsbevoegdheid, evengoed binnen de grenzen van de wettelijkheid tot een ander oordeel zou komen. De Raad kan een leerling echter niet beschermen tegen strenge beslissingen, enkel tegen onwettige beslissingen.

Nu de klassenraad evenwel heeft vastgesteld dat verzoeker hoe dan ook voor drie vakken een jaartekort heeft, dat die jaartekorten de resultante zijn van zowel onvoldoendes voor sommige periodes van dagelijks werk als van de tweede examenreeks en de klassenraad op het eerste gezicht ook de andere resultaten in zijn beoordeling heeft betrokken, vermag de Raad van State niet te concluderen dat het binnen het normale beslissingspatroon categorisch uitgesloten is dat enige zorgvuldig handelende klassenraad op zicht van die gegevens tot het voorliggende eindoordeel zou kunnen komen.

16. Ten overvloede merkt de Raad van State op dat de grieven die verzoeker in het verzoekschrift verwoordt tegen zijn definitieve uitsluiting van de school bij tuchtmaatregel geen antwoord behoeven; deze tuchtmaatregel vormt immers niet het voorwerp van de huidige vordering.

17. Verzoeker heeft in de huidige stand van de procedure niet aangetoond dat de in het middel aangevoerde regels en beginselen zouden zijn miskend. Het middel is niet ernstig.

D. Slotsom

18. Er is bij gebrek aan ernstig middel niet voldaan aan ten minste één van de voorwaarden gesteld in artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die cumulatief vervuld moeten zijn, wil een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden toegewezen.

Gelet op die vaststelling, behoeven de op de terechtzitting gezeten vragen met betrekking tot de ontvankelijkheid van het beroep vooralsnog geen antwoord.

BESLISSING

De Raad van State verwerpt de vordering.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 29 september 2011, door de Raad van State, XIIe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	staatsraad,
	waarnemend voorzitter,
bijgestaan door	
Greta Scheveneels,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Greta Scheveneels

Geert Van Haegendoren